



Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

PREDLOG

Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene

za izvještajni period
mart – avgust 2022. godine

Podgorica, oktobar 2022. godine

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Pregled realizacije obaveza po završnim mjerilima	10
2.1 HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO	12
2.2 KVALITET VAZDUHA	17
2.3 UPRAVLJANJE OTPADOM.....	20
2.4 KVALITET VODA.....	25
2.5 ZAŠTITA PRIRODE	29
2.6 INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE	41
2.7 HEMIKALIJE.....	43
2.8 BUKA.....	48
2.9 CIVILNA ZAŠTITA	51
2.10 KLIMATSKE PROMJENE	52
3. Sumarni pregled	54
4. Preporuke za unapređenje sprovođenja Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila	56

1.Uvod

Početno mjerilo za otvaranje Poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, ispunjeno je 28. jula 2016. godine, donošenjem *Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.* (u daljem tekstu: Strategija s AP) od strane Vlade Crne Gore.

Strategijom s AP bila je planirana realizacija 348 obaveza u 10 podoblasti koje obuhvata Poglavlje 27 i to: Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Upravljanje otpadom, Kvalitet voda, Zaštita prirode, Industrijsko zagađenje, Hemikalije, Buka, Civilna zaštita i Klimatske promjene.

O implementaciji Strategije s AP redovno je izvještavano ka Vladi i Evropskoj komisiji, na kvartalnom a kasnije na polugodišnjem nivou. U novembru 2020. godine usvojen je *Završni izvještaj o realizaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.*, shodno kojem je od planiranih 348 realizovano 226 obaveza, odnosno stepen realizacije je 80,35%.

U decembru 2018. godine na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvoreno je Poglavlje 27, nakon čega je Crna Gora dobila Zajedničku poziciju Evropske komisije sa osam završnih mjerila za njegovo zatvaranje. Zajedničkom pozicijom EU za Poglavlje 27 definisano je sljedećih **osam završnih mjerila** koje je Crna Gora u obavezi da ispuni kako bi dostigla internu spremnost za zatvaranje poglavlja u narednom periodu, i to:

1. Crna Gora nastavlja da se usklađuje sa **horizontalnim direktivama** i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati njihovo djelotvorno sprovođenje i primjenu na dan pristupanja;
2. Što se tiče **kvaliteta vazduha**, Crna Gora se u potpunosti usklađuje sa revidovanom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (Direktiva NEC 2016/2284/EU). Crna Gora predstavlja analizu troškovno efikasne strategije kontrole emisija za 2020. i 2030, koja će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama smanjenja prema NEC direktivi. Crna Gora godišnje izvještava o svojim emisijama u skladu sa Direktivom i Konvencijom o

prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima i razvija nacionalni program za kontrolu zagađenosti vazduha. Osim toga, Crna Gora unapređuje pripremu za implementaciju pravne tekovine EU u ovoj oblasti redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje zagađenja vazduha u Crnoj Gori, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha, te razvijanjem ili ažuriranjem planova za kvalitet vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi (Direktiva 2008/50/EC).

3. Crna Gora odlučuje o svom sistemu **upravljanja otpadom** i posvećuje adekvatna sredstva za investicije u infrastrukturu, u skladu sa relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno sakupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.
4. Crna Gora ostvaruje značajan napredak u pogledu usklađivanja sa pravnom tekovinom u sektoru **voda**, uključujući zakonodavstvo o vodi za piće i Direktivu 2008/56/EC kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u oblasti politike zaštite morske sredine. Crna Gora imenuje nadležne organe za vodu za piće i razvija planove upravljanja rječnim slivovima za svaki riječni sliv, koji se u potpunosti nalazi na njenoj teritoriji, uključujući dijelove međunarodnih područja rječnog sliva koji pripadaju njenoj teritoriji.
5. U oblasti **zaštite prirode**, Crna Gora dostavlja Komisiji Liste predloženih lokacija Natura 2000, koja u dovoljnoj mjeri pokrivaju tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktive o pticama i Direktive o staništima. Crna Gora pokazuje sposobnost upravljanja mrežom Natura 2000, uključujući davanje odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj solani i efikasno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa njene zaštite.
6. Crna Gora nastavlja usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u sektoru: **hemikalija, buke i civilne zaštite**, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna osigurati primjenu i sprovođenje zahtjeva EU danom pristupanja.
7. Što se tiče **klimatskih promjena**, Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS), u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji. Crna Gora osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova s efektom staklene bašte.
8. Crna Gora, u skladu sa Akcionim planom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU o životnoj sredini i klimatskim promjenama, značajno **povećava kapacitete upravnih tijela na svim nivoima**, uključujući inspekcijske službe, dodatno poboljšava koordinaciju rada i pokazuje da su sve odgovarajuće administrativne strukture i adekvatne obuke realizovane dovoljno ranije prije pristupanja kako bi se omogućila implementacija i sprovođenje pravne tekovine u svim sektorima ovog poglavlja.

U martu 2019. godine Radna grupa za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na Pregovaračko poglavlje 27 - Životna sredina otpočela je izradu Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27.

Vlada Crne Gore je 18. februara 2021. godine donijela **Akциони plan za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene** (Akциони plan), koji predstavlja krovni strateški dokument za oblast životne sredine i klimatskih promjena, i istim je predviđeno polugodišnje izvještavanje ka Vladi i Evropskoj komisiji.

Akциони plan definiše jasne korake u pogledu:

- aktivnosti koje je potrebno preduzeti kako bi se realizovale obaveze definisane završnim mjerilima, odnosno tekstom Zajedničke pozicije EU za Poglavlje 27;
- načina realizacije definisanih aktivnosti;
- nadležnih institucija koje su odgovorne za realizaciju definisanih obaveza;
- roka do kojeg je potrebno realizovati aktivnosti, i
- izvora finansiranja sa procjenom potrebnih sredstava za realizaciju definisanih aktivnosti (gdje je to bilo moguće precizno identifikovati).

Akциони plan definiše ukupno 251 obavezu, koje su podijeljene na sljedeći način:

- horizontalno zakonodavstvo: 17,
- kvalitet vazduha: 19,
- upravljanje otpadom: 37,
- kvalitet voda: 33,
- zaštita prirode 71: (od čega 19 u okviru AP za upravljanje Ulcinjskom Solanom),
- industrijsko zagađenje: 15,
- hemikalije: 27,
- buka: 12,
- civilna zaštita: 9 i
- klimatske promjene 11.

Prvi polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana usvojen je na sjednici Vlade od 28. oktobra 2021. godine, i shodno istom stepen realizacije obaveza (mjera¹) za izvještajni period februar-jul 2021. iznosio je **82,1%** (od 112 planiranih mjera, realizovane su 92).

¹ Imajući u vidu strukturu Akcionog plana, odnosno podjelu obaveza na mjere, ovim, kao i svakim sljedećim, Izvještajem praćena je realizacija mjera, i na osnovu njih je rađena statistika, u cilju preciznijeg sagledavanja stanja.

Drugi polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana usvojen je na sjednici Vlade od 8. aprila 2022. godine, stepen realizacije za izvještajni period avgust 2021- februar 2022. godine iznosio je **63,64%** (od 121 planirane mjere, realizovano je 77).

Treći polugodišnji Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene, obuhvata period mart - avgust 2022. godine. U navedenom periodu planirana je realizacija **57 mjera**, od čega je realizovano **14**, što čini stepen realizacije od **24,56%**.

Ukupan stepen realizacije, od početka implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene (februar 2021 - avgust 2022. godine) iznosi **63.1%**.

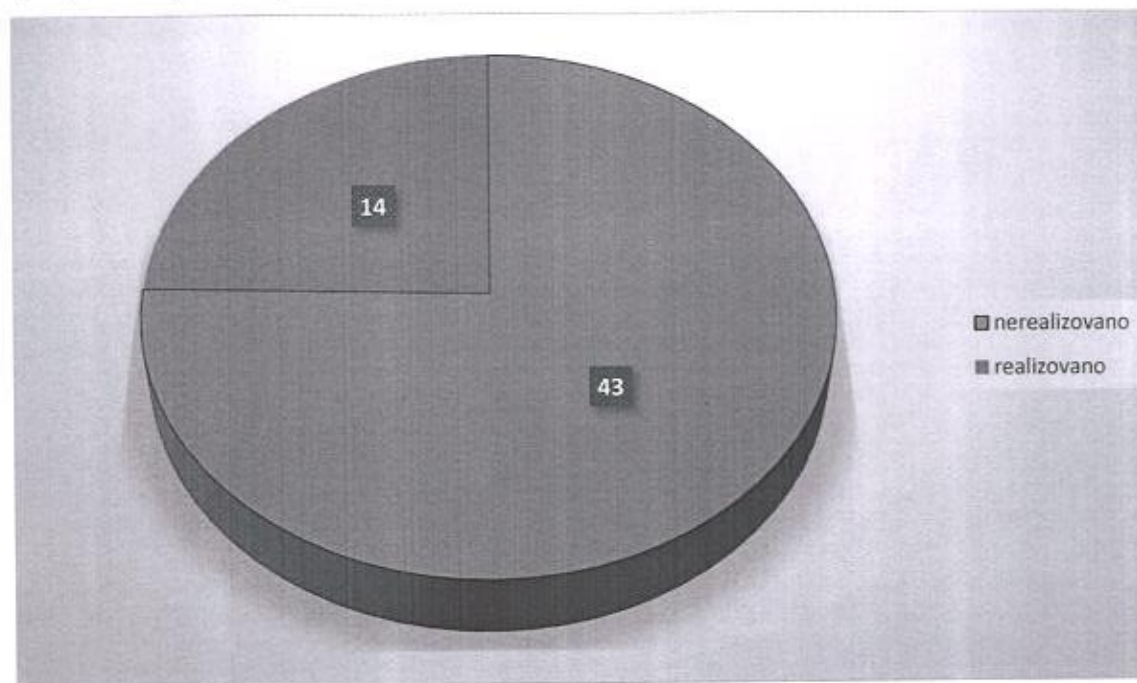
Informacija o statusu indikatora uspjeha (napredak u postizanju strateških i operativnih ciljeva) i postignutim rezultatima

Akcionni plan za ispunjavanje završnih mjerila rađen je sa ciljem definisanja preciznih koraka u procesu dostizanja potpune spremnosti za ulazak u EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena. Operativni podciljevi dokumenta su usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u svih 10 podoblasti Poglavlja 27 sa pravnom tekovinom EU i obezbjeđivanje njegove implementacije.

Kako je tokom implementacije Početnog mjerila za Poglavlje 27 donešen veliki broj strateških dokumenata, i značajan dio EU *acquis*-a transponovan u nacionalno zakonodavstvo, obaveze iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u najvećoj mjeri se odnose na implementaciju donešenih strateških dokumenata i primjenu pravnih akata.

U izvještajnom periodu od planirane 57 mjere realizovano je 14, što čini stepen realizacije od **24,56%**. Tabela u nastavku ovog izvještaja sadrži obrazloženja za svaku nerealizovanu obavezu, kao i očekivani novi rok za realizaciju.

Grafički prikaz realizacije mjera dat je na *Grafiku 1* u nastavku.

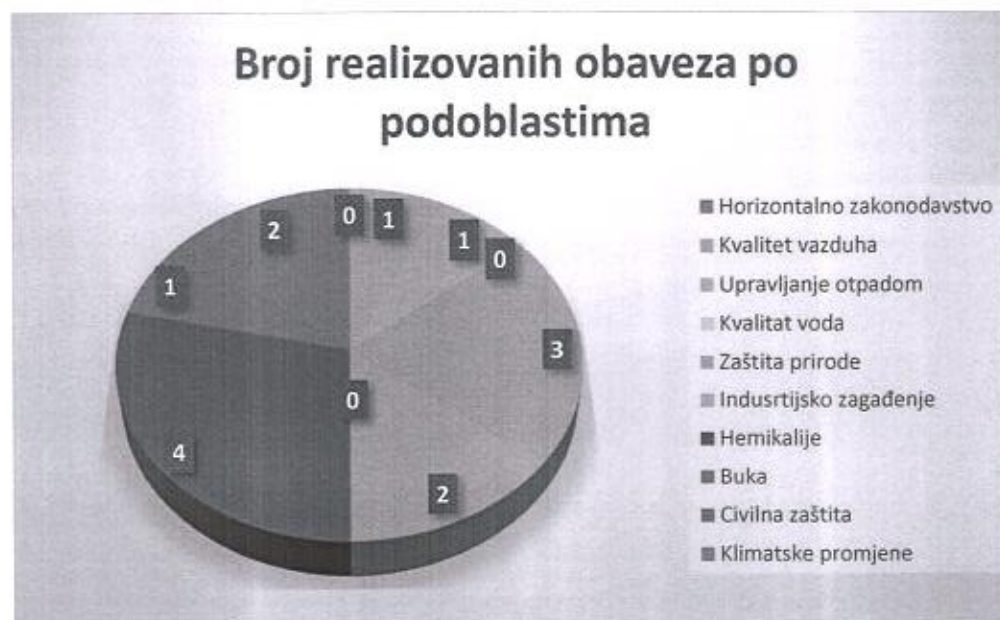


Grafik 1

Maksimalan stepen realizacije (100%) postignut je u oblasti Civilne zaštite, dok je takođe značajan u oblastima Industrijsko zagađenje (66,66%) i Hemikalije (57,14%).

Dodatne napore potrebno je uložiti u realizaciju mjera u oblasti Horizontalnog zakonodavstva, Kvaliteta voda i Klimatskih promjena, gdje nijedna od planiranih aktivnosti nije realizovana u ovom izvještajnom periodu. U oblastima Upravljanje otpadom (14,28%) i Zaštita prirode (14,28%) takođe je nepochodno intezivirati aktivnosti.

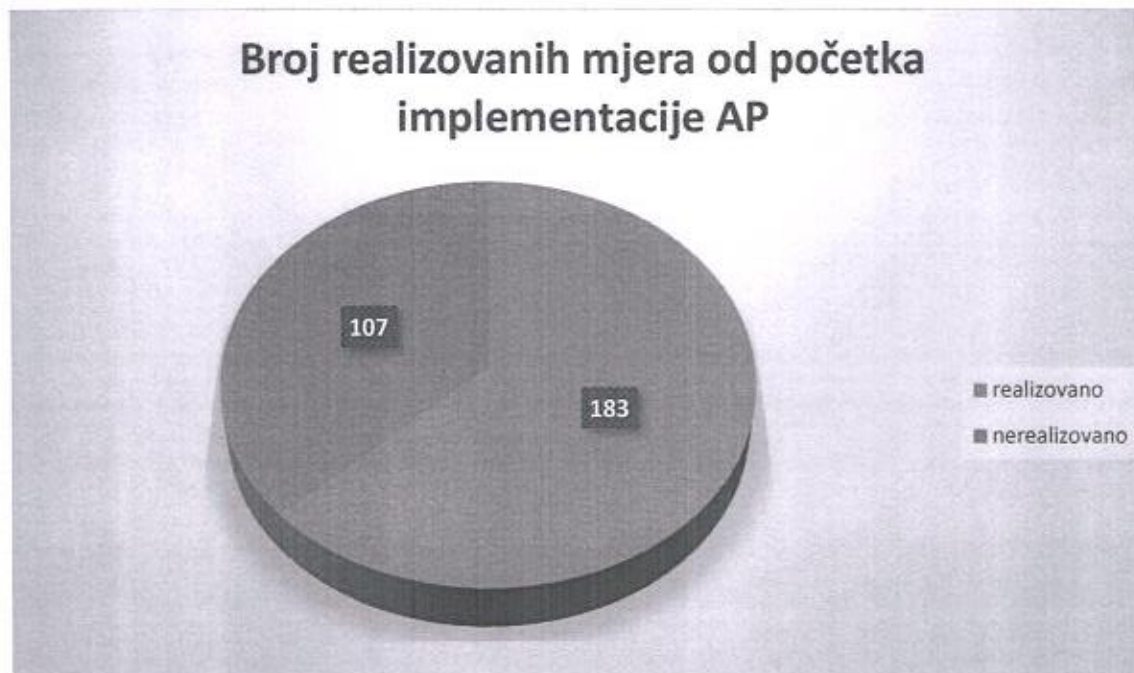
Na *Grafiku 2* prikazan je stepen realizacije mjera po podoblastima.



Grafik 2

Od početka implementacije Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27- Životna sredina i klimatske promjene (februar 2021- avgust 2022.), stepen realizacije iznosi **63,1%** (od planiranih 290 mjera, realizovane su 184).

Na *Grafiku 3* prikazan je broj realizovanih mjera od početka implementacije Akcionog plana (februar 2021- avgust 2022. godine).



Grafik 3

Prepoznati su i ključni izazovi i prepreke koje su uslovile da određen dio obaveza ne bude realizovan u planiranim rokovima. Naime, prevashodno treba pomenuti pandemiju uslovljenu virusom COVID 19, potom kadrovske promjene, posebno na rukovodećim funkcijama, koje su takođe dijelom uslovile izostanak realizacije pojedinih obaveza.

Poseban pomak u strateškom pogledu i u pogledu doprinosa ispunjenju završnog mjerila bilježi se u oblasti Kvaliteta vazduha, u prilog čemu svjedoči izrada Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha sa integrisanim Programom mjera, za koju je sprovedena javna rasprava i koja je u procesu usvajanja na Vladi, kao i dodatno jačanje administrativnih kapaciteta, u kvantitativnom smislu u cilju unapređenja dalje implementacije propisa.

Kada je riječ o oblasti Upravljanje otpadom, očekuje se usvajanje krovnog propisa u ovoj oblasti Zakona o upravljanju otpadom, kojim se daje pravni osnov za ostale podzakonske akte čime će se transponovati preostali dio pravne tekovine EU u oblasti otpada u nacionalno zakonodavstvo i stvoriti neophodni preduslovi za implementaciju istih, odnosno uspostavljanje adekvatnog sistema upavljanja otpadom u Crnoj Gori.

U oblasti Zaštita prirode zapošljen je određeni broj novih službenika u okviru Službe za kontrolu JPMD za poslove zaštite zaštićenih prirodnih dobara u zoni morskog dobra.

U oblasti Civilne zaštite nastavljena je implementacija, uzimajući u obzir da je zaokružen starteški i pravni okvir, isto važi i za oblast Buke.

Kada je riječ o Industrijskom zagađenju i Hemikalijama, takođe su nastavljene dalje aktivnosti u cilju implementacije propisa i ispunjenja završnih mjerila.

Imajući u vidu da je nedostatak kvalifikovanog kadra prepoznat kao jedan od ključnih izazova u pogledu realizacije obaveza iz evropske agende, u prethodnom periodu organizovane su obuke i stručni treninzi za predstavnike nadležnih institucija.

Posebno bi trebalo naglasiti da je Vlada na sjednici od 23. decembra 2021. godine usvojila *Finansijsku procjenu Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27*, kroz koju je finansijski aspekt Akcionog plana detaljno obrađen. Shodno navedenom, predmetni Izvještaj se nije bavio finansiskom stranom obaveza iz Poglavlja 27, već praćenjem nivoa implementacije planiranih obaveza. Predmetni Izvještaj će poslužiti kao osnova za pripremu Izvještaja kojim će se sagledati finansijska ulaganja vezano za relizovane obaveze *Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27*.

Bitno je napomenuti da će se implementacija aktivnosti/mjera koje su realizovane, a sa rokom realizacije "kontinuirano", nastaviti i u narednom periodu, ali neće biti predmet daljeg izvještavanja.

SKRAĆENICE:

AZPŽS	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
CETI	Centar za ekotoksikološka ispitivanja	MZ	Ministarstvo zdravlja
DEU	Delegacija Evropske unije	PCB	Polihlorovani bifenili
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj	PM	Prirodnački muzej
EPPA	Projekat „Program za pridruživanje EU za životnu sredinu“	PMF	Prirodno-matematički fakultet
IBM	Institut za biologiju mora	SB	Svjetska banka
IJZCG	Institut za javno zdravlje Crne Gore	SZO	Svjetska zdravstvena organizacija
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć	UBHVF	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
JLS	Jedinice lokalne samouprave	UC	Uprava carina
JPMD	Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom	UCG	Univerzitet Crne Gore
JPNP	Javno preduzeće Nacionalni parkovi Crne Gore	UIP	Uprava za inspekcijske poslove
KEI	Kancelarija za evropske integracije	UNDP	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
MFSS	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	UP	Uprava policije
MJUDDM	Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija	UPS	Uprava pomorske sigurnosti
MPLJMP	Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava	UzV	Uprava za vode
MEPPU	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	UŠ	Uprava za šume
MER	Ministarstvo ekonomskog razvoja	ZHMS	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	WBIF	Zapadnobalkanski investicioni okvir
MKI	Ministarstvo kapitalnih investicija		

2. Pregled realizacije obaveza po završnim mjerilima

2.1 HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Horizontalno zakonodavstvo, u izvještajnom periodu planirana je realizacija **5 aktivnosti**, koje obuhvataju **8 mjera**, i ni jedna od njih nije realizovana, te je **stepen realizacije 0%**.

1. HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Završno mjerilo 1	Crna Gora nastavlja da se usklađuje s horizontalnim direktivama i pokazuje da će biti u potpunosti spremna da osigura njihovu efektivnu primjenu i sprovođenje na dan pristupanja.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad koji je Crna Gora obavila na daljem usklađivanju svog zakonodavstva s pravnom tekovinom u ovom sektoru, uključujući s direktivama koje se odnose na procjenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procjenu uticaja (2011/92/EU izmijenjena Direktivom 2014/52/EU i Direktiva 2001/42/EZ) i Direktiva 2007/2/EZ INSPIRE						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ Preporuka</i>	<i>Indikatori</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
1.2. Kreirati kontrolni mehanizam za provjeru ocjene	Razmotriti primjere dobre prakse i modele u zemljama članicama EU	MEPPU	NEREALIZOVANO	2021.	Zbog COVID 19 pandemije, planirane studijske posjete zemljama EU u cilju razmjene najbolje prakse su odložene za 2022/2023. godinu.	Definisani dodatni modeli za provjeru ocjene kvaliteta odluke koju donosi Komisija za procjenu uticaja na životnu	Nisu potrebna finansijska sredstva

kvaliteta odluke koju donosi Komisija za procjenu uticaja na životnu sredinu, odnosno nadležni organi						sredinu, tj. nadležni organi, u skladu s najboljom praksom EU	
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju rad koji je Crna Gora obavila na daljem usklađivanju svog zakonodavstva s pravnom tekovinom u ovom sektoru, uključujući s direktivama koje se odnose na procjenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procjenu uticaja (2011/92/EU izmijenjena Direktivom 2014/52/EU i Direktiva 2001/42/EZ) i Direktiva 2007/2/EZ INSPIRE .						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Status	Rok	Novi rok i obrazloženje/ Preporuka	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
1.4. Obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka	Shodno čl. 17 Zakona infrastrukturi prostornih podataka, radi praćenja i pružanja stručne pomoći za uspostavljanje, funkcionisanje i održavanje infrastrukture prostornih podataka Vlada	Vlada (na predlog MEPPU)	NERALIZOVANO	2021.	U toku je priprema za obrazovanje Savjeta za infrastrukturu prostornih podataka. Novi rok: IV kvartal 2022. Preporuka: Intezivirati rad u okviru Radne grupe za Poglavlje 27	Obrazovan Savjet za infrastrukturu prostornih podataka (predsjednik i 8 članova) Broj održanih sjednica Broj usvojenih i sprovedenih zaključaka, preporuka	€3.000 (budžet MEPPU) na godišnjem nivou

	će obrazovati Savjet za infrastrukturu prostornih podataka (sa mandatom od 4 godine)						
1.5. Formirati web stranicu posvećenu infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore	Na web stranici MEPPU kreirati link za INSPIRE	MEPPU	NEREALIZOVANO	IV kvartal 2021.	U toku je izrada izmjena i dopuna Zakona o infrastrukturi prostornih podataka na osnovu koga će se stvoriti preduslovi za realizaciju ostalih aktivnosti iz AP. Novi rok 2023. Preporuka: Intezivirati rad u okviru Radne grupe za Poglavlje 27	Kreirana web stranica posvećena infrastrukturi prostornih podataka Crne Gore Broj posjeta web stranici	€2.000 (budžet MEPPU)
	Definisati sadržaj INSPIRE web stranice		NEREALIZOVANO				
	Omogućiti pristup svim INSPIRE subjektima		NEREALIZOVANO				
1.6. Izraditi Registar infrastrukture prostornih podataka koji predstavlja Registar javnih institucija u skladu sa	Definisati subjekte Zakona o infrastrukturi prostornih podataka (osnovni podaci o instituciji,	MEPPU	NEREALIZOVANO	IV kvartal 2021.	U toku je izrada izmjena i dopuna Zakona o infrastrukturi prostornih podataka na osnovu koga će se stvoriti preduslovi za realizaciju	Izraden Registar infrastrukture prostornih podataka	€10.000 (budžet MEPPU)

Zakonom o infrastrukturi prostornih podataka	odgovorne osobe, itd.)				ostalih aktivnosti iz AP, uključujući Registar infrastrukture prostornih podataka.		
	Povezati subjekte Zakona s postojećim INSPIRE/IPP oblastima i učiniti javno dostupnim		NEREALIZOVANO		Novi rok 2023. Preporuka: Intezivirati rad u okviru Radne grupe za Poglavlje 27	Povezan Registar sa INSPIRE oblastima. Obezbijeđeno da je Registar javno dostupan	
1.7. Izraditi Pravilnik o izvještavanju i monitoringu i pristupu skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka od strane institucija i tijela Zajednice	Prenijeti Odluku Komisije (EU) 2019/1372 od 19.08.2019. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu praćenja i izvještavanja (C(2019) 6026), kao i Uredbu Komisije (EU) br. 268/2010 od 29.03.2010. o sprovođenju Direktive 2007/2/EZ	MEPPU	NEREALIZOVANO	Decembar 2021.	U toku je izrada izmjena i dopuna Zakona o infrastrukturi prostornih podataka na osnovu koga će se stvoriti preduslovi za realizaciju ostalih aktivnosti iz AP, uključujući Pravilnik o izvještavanju i monitoringu i pristupu skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka od strane institucija i tijela Zajednice. Novi rok 2023.	Pravilnik objavljen u Službenom listu	Nijesu potrebna finansijska sredstva

	Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu pristupa skupovima i uslugama (servisima) prostornih podataka država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uslovima (SL L 83, 30.3.2010, str. 8-9.)						
--	--	--	--	--	--	--	--

2.2 KVALITET VAZDUHA

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Kvalitet vazduha u izvještajnom periodu planirana je realizacija **3 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **3 mjere**, od kojih je realizovana **1**, što čini stepen realizacije **33,33%**.

2. KVALITET VAZDUHA							
Završno mjerilo 2	U pogledu kvaliteta vazduha, Crna Gora je u potpunosti ostvarila usklađenost sa revidiranom Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (NEC Direktiva 2016/2284/ EU). Crna Gora podnosi analizu troškovno efikasnih strategija za kontrolu emisija za 2020. i 2030. godinu, što će poslužiti kao osnova za konačni sporazum između EU i Crne Gore o njenim obavezama za smanjenje emisija u skladu sa NEC Direktivom. Crna Gora izvještava na godišnjem nivou o svojim emisijama, u skladu sa Direktivom i Konvencijom o prekograničnom dalekosežnom zagađenju vazduha i razvija Nacionalni program za kontrolu zagađenja vazduha. Pored toga, Crna Gora unaprjeđuje pripreme za implementaciju <i>acquis</i> -ja u ovoj oblasti, redovnim preduzimanjem mjera za smanjenje nacionalnog zagađenja vazduha, posebno u područjima gdje su prekoračene granične vrijednosti EU za kvalitet vazduha i izradom ili ažuriranjem planova kvaliteta vazduha, kako je predviđeno Direktivom o kvalitetu ambijentalnog vazduha i čistijem vazduhu za Evropu (Direktiva 2008/50/EZ)						
II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	Kao dio usklađivanja sa NEC Direktivom, od Crne Gore se traži da predstavi ažuriranu analizu troškovno efikasne strategije za kontrolu emisija za period 2020-2030. na osnovu koje se za Crnu Goru utvrđuju adekvatne obaveze smanjenja emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom. Ova Analiza bi, takođe, trebalo da posluži za izradu nacionalnog programa za kontrolu zagađenja vazduha koji Crna Gora planira za 2019. godinu, određujući smjer djelovanja ka smanjenju emisija za period 2020-2030. godina. EU poziva Crnu Goru da pruži detaljne informacije o zonama kvaliteta vazduha na sjeveru i jugu, trenutnom nivou PM10 i oksida azota u vazduhu za sve aglomeracije, uključujući i finansijske informacije sa izvorima finansiranja .						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p>2.1. Izrada Programa mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom</p>	<p>Donošenje Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. (čiji je sastavni dio Program mjera za smanjenje emisija zagađujućih materija obuhvaćenih NEC Direktivom)</p>	<p>Vlada Crne Gore</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>II kvartal 2021.</p>	<p>Nacrt Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. sa integrisanim Programom mjera je izrađen, i sproveden je proces javnih konsultacija. Novi rok : 2023.</p>	<p>Donijeta Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029</p>	<p>€13.000 (obezbijedena od strane UNECE)</p>
<p>2.2. Finalizacija nove ažurirane Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029.</p>	<p>Donošenje Nacionalne strategije od strane Vlade</p>	<p>MEPPU/MER, MPŠV, MKI Opštine, NVO</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>II kvartal 2021.</p>	<p>Nacrt Nacionalne strategije je dobio pozitivno mišljenje EK i biće upućen Vladi na usvajanje. Novi rok: 2023.</p>	<p>Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha za period 2021-2029. sa integrisanim Programom mjera i uz sproveden proces javnih konsultacija, donijeta od strane Vlade</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>
<p>III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</p>	<p>EU konstatuje da Crna Gora ne izvještava o svojim emisijama na godišnjoj osnovi prema LRTAP Konvenciji</p>						

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
2.16 Izgradnja kapaciteta AZPŽS	<p>Zapošljavanje 1 dodatnog izvršioca za izradu inventara emisija (trenutno su angažovana 2 izvršioca)</p> <p>Dalja obuka službenika za redovno ažuriranje inventara i izvještavanje o emisijama na godišnjem nivou</p>	AZPŽS	REALIZOVANO	2021.	<p>Zaposlen 1 izvršilac.</p> <p>Obuke službenika za redovno ažuriranje inventara i izvještavanje o emisijama odvijaju se kontinuirano.</p>	<p>Zaposlen izvršilac</p> <p>Obučeni svi službenici angažovani na poslovima ažuriranja inventara i izvještavanja o emisijama</p>	<p>Bruto zarada na godišnjem nivou, opremanje radnog mjesta €14.000 (budžet AZPŽS)</p> <p>Twinning projekat „Razvoj unaprijeđenog integrisanog alata za izradu inventara emisija zagađujućih materija u vazduh“ (€250.000)</p> <p>Projekat „Capacity Building Initiative for Transparency-CBIT“ finansiran od strane GEF-a</p>

2.3 UPRAVLJANJE OTPADOM

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Upravljanje otpadom u izvještajnom periodu planirana je realizacija 4 aktivnosti koje obuhvataju realizaciju 7 mjera, od kojih su realizovana 1, što čini stepen realizacije 14,28%.

	3. UPRAVLJANJE OTPADOM
Završno mjerilo 3	Crna Gora odlučuje o svom sistemu upravljanja otpadom i posvećuje odgovarajuće finansiranje infrastrukturnim investicijama, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom EU, uključujući hijerarhiju otpada. Crna Gora uspostavlja programe prevencije otpada, priprema planove upravljanja otpadom (WMP) i usvaja mjere za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo.
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	<p>Crna Gora se poziva da dodatno razjasni strukturu svog sistema upravljanja otpadom i da opredijeli odgovarajuća finansijska sredstva za infrastrukturne investicije u skladu s relevantnim propisima EU, uključujući hijerarhiju otpada. Pored toga, treba preduzeti mjere na jačanju administrativnih kapaciteta i podržati jačanje kapaciteta na lokalnom i regionalnom nivou i inspeksijske službe, kako bi se na djelotvoran način pripremlilo za sprovođenje propisa EU u oblasti otpada.</p> <p>EU poziva Crnu Goru da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Predstavi informacije o mjerama sprečavanja otpada</u> koje treba preduzeti, uključujući utvrđivanje <u>programa za sprečavanje otpada</u>; - <u>Pripremi i predstavi planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada</u> (uključujući opasni otpad, građevinski i otpad od rušenja i industrijski otpad) i rješenja za upravljanje njima; - <u>Izradi popis nagomilanog „istorijskog“ opasnog otpada</u>, unaprijedi karakterizaciju i kategorizaciju opasnog otpada u granama industrije; da osigura i obilježava lokacije gdje se skladišti opasni otpad; <u>da sačini registar zagađivača</u>; - <u>Preduzme aktivnosti na promovisanju spriječavanja industrijskog otpada</u> i osigura ekološki ispravno odlaganje; - <u>Za građevinski i otpad od rušenja</u> neophodno je više informacija o izgradnji reciklažnih centara i centara za transfer; - Dostavi informacije o mjerama za odvojeno prikupljanje otpada za papir, metal, plastiku i staklo; - <u>Da jasan opis lokacije i tehničke detalje vezane za deponije, koje nijesu usklađene sa zahtjevima Direktive 1999/31/EZ o deponijama.</u>

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
3.1. Donošenje novog Zakona o upravljanju otpadom i relevantnih podzakonskih akata	Konsultacije s EK	MEPPU	NEREALIZOVANO	2021.	Na Nacrt zakona o upravljanju otpadom dobijena je saglasnost Sekretarijata za zakonodavstvo, dok se čeka mišljenje ostalih relevantnih institucija. Nakon dobijanja svih potrebnih mišljenja biće upućen Vladi na usvajanje. Novi rok IV kvartal 2022.godine	Prijedlog Zakona usvojen od strane Vlade	Nijesu potrebna finansijska sredstva
	Izrada Predloga zakona i nacрта podzakonskih akata		NEREALIZOVANO				
	Usvajanje Prijedloga zakona	Vlada	NEREALIZOVANO				
	Donošenje Zakona o upravljanju otpadom	Skupština	NEREALIZOVANO	I kvartal 2022.		Zakon donesen od strane Skupštine	
3.6 Pripremiti i predstaviti planove za upravljanje otpadom koji sadrže informacije o svim tokovima otpada i rješenja za upravljanje njima	Priprema Nacrta Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027. koji će sadržati sve navedeno (3.5-3.11), tj. kojim će detaljno biti preciziran sistem i struktura upravljanja otpadom u Crnoj Gori, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom	MEPPU	NEREALIZOVANO	I-IV kvartal 2021.	Trenutno se radi na Nacrtu Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027. nakon čega će biti sprovedena javna rasprava Novi rok: IV kvartal 2022.	Pripremljen Nacrt Državnog plana upravljanja otpadom za period 2022-2027.	1.3 miliona € (Projekat IPA 2016: „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja otpadom u Crnoj Gori“)

	EU, uključujući hijerarhiju otpada						
3.13. Uspostavljanje Registra opasnog otpada u Crnoj Gori	Obuka za proizvođače otpada	AZPŽS	NEREALIZOVANO	I kvartal 2021.	Nije sprovedena obuka za proizvođače otpada usljed nedostatka finansijskih sredstava, što je uzrokovano promjenama u dinamici realizacije projekta. Planirano je razmatranje realizacije ove aktivnosti u narednom periodu. Novi rok: I kvartal 2023.	Sprovedena obuka za proizvođače otpada (obuka za proizvođače otpada nije predviđena projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom, ali će se razmotriti mogućnost realizacije ove aktivnosti) Broj proizvođača koji su učestvovali u obuci	€265.000 (kroz projekat „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom)

<p>II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27</p>	<p>kako slijedi:</p> <p>a) Pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala kao što su: papir, metal, plastika i staklo treba da se povećaju na najmanje 50% cjelokupne mase;</p> <p>b) Pripreme za ponovnu upotrebu, reciklažu i druge načine ponovnog korišćenja materijala i neopasnog građevinskog otpada treba da se povećaju na najmanje 70% mase otpada.</p>						
<p><i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i></p>	<p><i>Način realizacije</i></p>	<p><i>Nadležna institucija</i></p>	<p><i>Status</i></p>	<p><i>Rok</i></p>	<p><i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i></p>	<p><i>Indikator</i></p>	<p><i>Finansije i izvori finansiranja</i></p>
<p>3.22. Implementacija Specifičnih planova implementacije za Direktivu o otpadu 2008/98/EZ, Direktivu od deponijama 1999/31/EZ, Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažom otpadu, Direktivu 2012/19/EU o otpadu od električne i elektronske opreme, Direktivu 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i</p>	<p>Realizacija aktivnosti definisanih u DSIP-ovima</p>	<p>MEPPU, JLS i ostale nadležne institucije</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>U skladu sa godišnjim izvještajem o sprovođenju Državnog plana za upravljanje otpadom za 2020. godinu procenat reciklažnog otpada je 11,52%. Jedna transfer stanica u Mojkovcu. Dva reciklažna dvorišta u Plavu i Petnjici. Godišnji izvještaj za 2021. godinu biće završen u novembru tekuće godine.</p>	<p>% sakupljenog otpada u odnosu na generisani otpad na teritoriji Crne Gore Učešće odvojeno sakupljenih frakcija otpada Učešće sakupljenog otpada koji je upućen na reciklažu Broj reciklažnih dvorišta po regionima Broj transfer stanica po regionu Broj reciklažnih centara po regionu</p>	<p>Kapitalni budžet/Eko fond Bilateralna pomoć Međunarodne finansijske institucije Precizna finansijska sredstva biće definisana u Državnom planu upravljanja otpadom za period 2022-2027.</p>

akumulatorima (DSIP-ovi)							
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

2.4 KVALITET VODA

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Kvalitet voda u izvještajnom periodu planirana je realizacija **3 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **3 mjere**, od kojih nijedna nije realizovana, **stepen realizacije je 0%**.

4. KVALITET VODA							
Završno mjerilo 4	Crna Gora ostvaruje značajan napredak u usklađivanju pravne tekovine EU u sektoru voda, <u>uključujući zakonodavstvo o vodi za piće</u> , i Direktivi 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike o morskoj sredini. Crna Gora imenuje nadležne organe za pitku vodu i izrađuje planove upravljanja riječnim slivovima za svaki vodni sliv koji se nalazi u cijelosti na njenoj teritoriji, uključujući djelove međunarodnih vodnih područja koja se nalaze na njenoj teritoriji.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU ima u vidu trenutni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, naročito u pogledu usvajanja odredbi koje nijesu obuhvaćene važećim Zakonom o vodama.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.1. Nastaviti sa realizacijom aktivnosti na unaprijeđenju kontrole kvaliteta vode za ljudsku upotrebu	Donošenje Pravilnika o sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje kojim bi se mogli definisati djelovi iz Direktive EU 2015/1787 o izmijeni priloga II i III Direktive 98/83/EZ i tiču se dijela koji se	MZ IJZCG	NEREALIZOVANO	I kvartal 2021.	Pravilnik o sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima nije donešen. U toku je njegova izrada. Novi rok:2023.	Odličan kvalitet vode za piće na svim vodoizvorima	Nisu potrebna finansijska sredstva

	odnosi na procjenu rizika i planova za sigurnost vode koji se potenciraju izmjenom predmetne Direktive (npr. definisati ko odobrava Planove za sigurnost vode i sl.)						
V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim razdobljem do 31. decembra 2024. godine u pogledu poglavlja IV i Aneksa Direktive 2007/60/ EZ (Direktiva o poplavama), kada je u pitanju <u>izrada planova za upravljanje rizikom od poplava</u> . EU poziva Crnu Goru da dostavi detaljan plan sprovođenja, uključujući vremenski raspored i ključne etape za sprovođenje Direktive o poplavama, kao i <u>plan ulaganja i detaljan plan sprovođenja za jačanje kapaciteta organa nadležnih za vode</u> . EU posebno poziva Crnu Goru da dostavi <u>informacije o metodologijama koje se koriste i nadležnim organima kada su u pitanju članovi 4, 5, 6, 7, 9 i 10 direktive</u> .						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Status	Rok	Novi rok i obrazloženje/preporuka	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
4.25. Priprema i objavljivanje preliminarne procjene rizika od poplava (čl. 4 i 5 Direktive)	Sprovođenje aktivnosti u skladu sa definisanim dinamikom na projektu i važećim propisima, između ostalog, Pravilnikom o bližem sadržaju preliminarne procjene rizika od poplava i Plana upravljanja rizicima od poplava i objavljivanje na internet stranicama MPŠV i UzV	MPŠV UzV	NEREALIZOVANO	I kvarta I 2021.	Razlog za pomjeranje roka: Nacrti PFRA su dostavljeni Radnoj grupi za poplave u okviru projekta krajem prvog kvartala 2021. sa kašnjenjem od dva mjeseca u odnosu na projektni zadatak. Do kašnjenja je došlo usljed kašnjenja u dostavljanju podataka i poteškoća u pogledu radnog aranžmana konsultantskog	Objavljivanje preliminarne procjene rizika od poplava na sajtu UzV	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama“ u iznosu od 157.750 € (okvirno)

					<p>tima tokom pandemije Covid 19. Na Nacr PFRA (engleska verzija), Radna grupa je dala veliki broj komentara. Nakon prevođenja dokumenta, takođe je bilo puno dodatnih komentara koje je trebalo unijeti u dokument. Dokument je odobren od strane Radne grupe, a nakon toga i od Upravnog odbora u decembru 2021. godine.</p> <p>Novi rok: IV kvartal 2022.</p>		
VI) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>Što se tiče Direktive o vodi za kupanje, Crna Gora je pozvana da dostavi informacije o sljedećem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daljem usklađivanju s članovima u kojima se opisuju, utvrđuju i procjenjuju <u>uzroci zagađenja</u>; - Praćenju i procjeni vode za kupanje, na osnovu kojih treba pripremiti <u>klasifikaciju mjesta za kupanje</u> 						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
4.30. Izrada Programa monitoringa voda za kupanje	Donošenje Programa monitoringa voda za kupanje od strane Vlade	MPŠV	NEREALIZOVANO	III kvartal 2022	Kašnjenje od tri mjeseca u pogledu prijema kritičnih podataka iz JPMD-a i ZHMS-a dovelo je do	Izrađen Program monitoringa voda za kupanje Donijet Program	Finansijska sredstva biće obezbijedena kroz projekat IPA 2016 „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama

					kašnjenja realizacije aktivnosti izrade profila voda za kupanje i programa monitoringa voda za kupanje. Novi rok: IV kvartal 2022.	monitoringa voda za kupanje	u iznosu od 69.300 € (okvirno)
--	--	--	--	--	---	-----------------------------	--------------------------------

2.5 ZAŠTITA PRIRODE

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Zaštita prirode u izvještajnom periodu planirana je realizacija **17 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **21 mjere**, od kojih su realizovane **3**, što čini stepen realizacije **14,28%**.

5. ZAŠTITA PRIRODE							
Završno mjerilo 5	U oblasti zaštite prirode, Crna Gora podnosi Komisiji spisak predloženih lokacija Natura 2000, koji u dovoljnoj mjeri obuhvata tipove staništa i vrste u skladu sa zahtjevima Direktiva o pticama i staništima. Crna Gora demonstrira kapacitet da upravlja mrežom Natura 2000, između ostalog i kroz davanje ulcinjskoj Solani odgovarajućeg statusa zaštite i djelotvorno sprovođenje neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja statusa očuvanosti.						
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>EU naglašava značaj efikasnog upravljanja područjima Natura 2000 i obezbjeđivanja adekvatnog sistema zaštite za sve strogo zaštićene vrste, uključujući ptice. EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.</p> <p>Pored toga, EU poziva Crnu Goru da nastavi izgradnju sveobuhvatnog sistema stroge zaštite vrsta i da pokaže svoju djelotvornost u aktivnostima izdavanja dozvola u morskoj životnoj sredini, kao što su seizmička ispitivanja za istraživanja nafte i gasa, kao i na kopnu obezbjeđivanjem održivih lovnih praksi.</p> <p>EU naglašava značaj dalje izgradnje administrativnih kapaciteta u oblasti zaštite prirode, posebno na regionalnom i lokalnom nivou, uključujući javne institucije za upravljanje nacionalnim i parkovima prirode i drugim zaštićenim područjima, kao i u pogledu inspekcijских službi (inspekcija za zaštitu prirode i veterinarska inspekcija). EU takođe naglašava potrebu za daljim razvojem koordinacionih mehanizama i kontinuiranim poboljšanjem saradnje između brojnih administrativnih organa uključenih u implementaciju i primjenu <i>acquis-ja</i> u ovoj oblasti. U tom smislu, EU poziva Crnu Goru da predloži Akcioni plan za rješavanje ovog pitanja.</p>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p>5.1 Jačanje administrativnih kapaciteta službi zaštite i stručnih službi upravljača JPMD, JPNP, lokalnih uprava i ostalih upravljača zaštićenih područja</p>	<p>Zapošljavanje novih službenika u okviru Službe za kontrolu JPMD za poslove zaštite zaštićenih prirodnih dobara u zoni morskog dobra, a u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (1 zaposleni za zaštićena područja na teritoriji Ulcinja, 1 zaposleni za zaštićena područja na teritorijama Bara i Budve, i 1 zaposleni za zaštićena dobra na području Boke Kotorske)</p>	<p>Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali) JLS MEPPU</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>U okviru Službe za kontrolu JPMDCG zaposlena su 4 nova službenika za poslove zaštite zaštićenih prirodnih dobara.</p>	<p>Broj novozaposlenih službenika</p>	<p>Budžet upravljača Budžet JLS IPA 2016 projekat "Jačanje kapaciteta, transpozicija acquis-a i planiranje u životnoj sredini"</p>
<p>5.2 Tehničko opremanje upravljača za adekvatno vršenje poslova fizičke zaštite i stručnih poslova monitoringa, u skladu sa specifičnim potrebama</p>	<p>Nabavka opreme (uniforme i lična oprema zaštitara, terenska vozila, kamere, dronovi, čamci, durbini, dvogledi, itd.)</p>	<p>Upravljači zaštićenih područja (JPNP, JPMD i ostali) JLS MEPPU</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>U izvještajnom periodu JPMDCG je pribavilo dio opreme (durbini, dvogledi) u okviru projekta INTERREG IPA CBC CRO - BIH - MNE „ePAHT“. Sredstva za nabavku uniformi i lične opreme zaštitara predviđena su budžetom JPMD. Nabavka ostale opreme predviđena je kroz realizaciju projekta UNEP/GEF</p>	<p>Upravljači zaštićenih područja tehnički opremljeni za vršenje stručnih poslova i poslova fizičke zaštite (spisak opreme koja je nabavljena i koristi se u svrhu fizičke zaštite)</p>	<p>Državni budžet LIFE Donacije (Procjena potrebnih sredstava: oko 400.000 eura)</p>

					projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim područjem kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“		
5.3 Unaprijediti upravljanje zaštićenim područjima na nacionalnom nivou	Transformacija JPNP	MEPPU AZPŽS UIP JLS Upravljači (JPMD, JPNP i ostali upravljači)	NEREALIZOVANO	2021.	Zbog nedostatka finansijske podrške, nije bilo moguće pripremiti Studiju analize, uz pomoć koje bi donosioci odluka izabrali najoptimalniji model funkcionisanja trenutno postojećeg javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore. Novi rok: 2023-2024.	Transformisan o JPNP	GEF projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“ Državni budžet GEF Donatori

<p>5.4 Definisati lovne sezone i Liste lovnih vrsta (shodno Direktivi o staništima i Direktivi o pticama) na način da su usaglašene sa potrebama zaštite vrsta i njihovog povoljnog statusa očuvanja</p>	<p>Formiranje Radne grupe za utvrđivanje lovnih sezona i liste lovnih vrsta</p>	<p>MPŠV MEPPU AZPŽS</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>2021.</p>	<p>Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu daje se pravni osnov za donošenje Pravilnika o lovnim sezonama divljači. Nakon njegovog donošenja (kraje m 2022.) slijede naredni koraci, TAIEX misije i formiranje Radne grupe za utvrđivanje lovnih sezona i liste lovnih vrsta. Novi rok: 2024.</p>	<p>Donijeta Odluka o formiranju Radne grupe za utvrđivanje lovnih sezona i liste lovnih vrsta</p>	<p>Nisu potrebna finansijska sredstva</p>
<p>5.5 Definisati instituciju koja je nadležna za monitoring i izdavanje sertifikata</p>	<p>Izraditi i usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama</p>	<p>MPŠV Vlada</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>2021.</p>	<p>Radna grupa će izraditi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama i prosljediti Vladi na usvajanje. Obaveza nije realizovana zbog nedefinisanog finansijskog okvira. Novi rok: 2023.</p>	<p>Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim se definiše nadležna institucija za monitoring i izdavanje sertifikata</p>	<p>Državni budžet</p>

III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU poziva Crnu Goru da demonstrira svoje kapacitete za upravljanje mrežom Natura 2000 obezbjeđivanjem djelotvornog upravljanja postojećim nacionalnim zaštićenim područjima, davanjem odgovarajućeg statusa zaštite Ulcinjskoj Solani i efikasnim sprovođenjem neophodnih mjera očuvanja koje dovode do poboljšanja njenog statusa očuvanosti i označavanjem zaštićenih morskih područja i obezbjeđivanjem njihovog efikasnog upravljanja.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.25 Formiranje upravljačke strukture za Ulcinjsku solanu kroz odabir optimalnog modela upravljanja	Odabir modela upravljanja na Ulcinjskoj Solani	opština Ulcinj	NEREALIZOVANO	2021.	29.06.2022. je održan sastanak na kojem je donijet zaključak da će model upravljanja Parkom prirode „Ulcinjaska solana“ biti društvo sa ograničenom odgovornošću. Predlog je da suosnivači budu Opština Ulcinj i Vlada Crne Gore. Neophodno je da Vlada Crne Gore da saglasnost na formiranje D.O.O, dok zahtjev za saglasnost podnosi ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Novi rok 2023.	Donesena Odluka o modelu upravljanja Ulcinjske solane	Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000)
	Izrada Odluke o formiranju upravljačke strukture	MEPPU	NEREALIZOVANO			Donesena Odluka o imenovanju upravljača Donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji upravljača Formirana upravljačka struktura za Ulcinjsku solanu	Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000) Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra Donacije Budžet Crne Gore Drugi izvori prihoda u

	Izrada odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana		NEREALIZOVANO	2021.	Nije izrađena Odluka o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana Novi rok: 2023.	Donesena Odluka o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara Parka prirode Ulcinjska Solana	skladu sa Zakonom Kapitalni budžet (za infrastrukturne radove iznos od 1 000 000 €) Vlada SR Njemačke će obezbijediti finansiranje angažmana njemačkog eksperta
5.6 Donošenje Studije hidrološkog režima	Izrada Studije hidrološkog režima	MEPPU Opština Ulcinj	NEREALIZOVANO	2021.	Iako finansijska sredstva nisu osigurana kroz UNDP-projekat, izrada hidrološke studije je započeta na osnovu finansijskih sredstava obezbijedenih preko projekta NVO CZIP. Finalizacija studije se očekuje krajem novembra 2022. Novi rok:2023.	Izrađena Studija hidrološkog režima	Finansijska sredstva su opredijeljena kroz UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“ koji finansira norveško Ministarstvo vanjskih poslova, a sprovodi UNDP (procijenjeni potreban iznos €10.000)

<p>5.7 Donošenje petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku Solanu</p>	<p>Izrada petogodišnjeg Plana upravljanja za Ulcinjsku solanu kojim će se, između ostalog, precizirati upravljanje vodnim režimom i održavanjem nasipa i druge infrastrukture, shodno zonama zaštite i odabranom modelu upravljanja na Ulcinjskoj solani</p>	<p>Opština Ulcinj</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>I kvartal 2021.</p>	<p>Predlog Plana je izrađen. Čeka se dorada prema komentarima Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Model upravljanja je izabran ali još uvijek nije uspostavljen. Navedena dorada plana će biti izvršena nakon uspostavljanja upravljačke strukture. Novi rok 2023.</p>	<p>Usvojen Plan upravljanja za Ulcinjsku solanu od strane Skupštine opštine Ulcinj</p>	<p>Budžet JPNP do isteka Ugovora o upravljanju (oko €230.000)</p> <p>Godišnji budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača u skladu sa Godišnjim programima i planovima upravljanja (za 2021. u iznosu od €300.000)</p> <p>Naknada za korišćenjem zaštićenog prirodnog dobra</p>
<p>5.8 Donošenje godišnjih Programa upravljanja za sprovođenje Plana upravljanja za Ulcinjsku solanu</p>	<p>Izrada godišnjih Programa upravljanja od strane upravljača</p>	<p>Upravljač</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano na godišnjem nivou od 2021. (IV kvartal)</p>	<p>Imajući u vidu da još nije izabran upravljač Parkom prirode Ulcinjska solana Planovi upravljanja za 2021. i 2022. nisu donešeni. Novi rok 2023.</p>	<p>Donijeti godišnji Programi upravljanja</p>	<p>Donacije Budžet Crne Gore</p> <p>Drugi izvori prihoda u skladu sa Zakonom</p> <p>Kapitalni budžet²</p>

² Za infrastrukturne radove iznos od € 1.000.000 Vlada SR Njemačke će obezbijediti finansiranje angažmana njemačkog eksperta

5.9 Donošenje Biznis i Finansijskog plana	Izrada Biznis i Finansijskog plana	Opština Ulcinj uz podršku MEPPU	NEREALIZOVANO	2021.	Čeka se formiranje upravljačke strukture. Novi rok 2023.	Izrađen Biznis i Finansijski plan	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.10 Upravljanje turističkim posjetama	Izrada plana posjete (kapacitet nosivosti) i kretanja posjetilaca (odnosno plana i procedura upravljanja posjetama)* ³	opština Ulcinj- Upravljač	NEREALIZOVANO	2021.	Čeka se formiranje upravljačke strukture. Novi rok 2023.	Izrađen Plan upravljanja posjetiocima	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača
5.11 Obilježavanje granica Parka prirode "Ulcinjska solana"	Fizičko označavanje granica zaštićenog područja	JPNP (do isteka Ugovora o zakupu) Opština Ulcinj- Upravljač	NEREALIZOVANO	2021.	U okviru Geodetskog snimka (u izradi) predviđen je i geodetski elaborat granice Parka prirode. Snimci se očekuju krajem oktobra 2022. Izrada geodetskih snimaka je finansirana kroz projekt NVO CZIP. Novi rok 2023.	Granice zaštićenog područja- Ulcinjska solana fizički obilježene na ukupnoj granici od 18.68 km.	Budžet opštine Ulcinj, tj. upravljača

³ * označava urgentne mjere.

IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU uzima u obzir djelovanje Crne Gore na daljem usklađivanju svog zakonodavstva u ovom sektoru, posebno sa usvajanjem Zakona o zaštiti prirode i Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016–2020. EU poziva Crnu Goru da intenzivira svoj rad u ovom pogledu, posebno <u>da izvrši usklađivanje sa Uredbom (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u Uniji.</u>						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.1 Definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspekcijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz njihove upotrebe u uniji	Izrada Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštite prirode	MEPPU	NEREALIZOVANO	2021.	U toku je izrada Predloga o izmjena i dopuna Zakona o zaštiti prirode. Novi rok: 2023.	Usvojen Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode vezano za definisanje nadležnih tijela za izdavanje dozvola i nadležnih inspekcijskih organa i njihovih obaveza u kontekstu primjene Uredbe (EU) 511/2014 o mjerama usklađenosti za korisnike Nagoja protokola o pristupu genetskim resursima i pravednoj i ravnopravnoj razmjeni koristi koje proizilaze iz	Nisu potrebna finansijska sredstva

						njihove upotrebe u uniji	
--	--	--	--	--	--	--------------------------	--

V) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU podsjeća na potrebu da se odrede nadležni organi u skladu sa regulativama EU o drvnoj građi i sprovođenju Zakona o šumama, upravljanju i trgovini (FLEGT).						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.2 Reorganizacija sektora šumarstva kojom će se prepoznati nadležni organi	Izraditi Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	MPŠV	NEREALIZOVANO	2021.	Radna grupa će izraditi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama. Nije bio definisan finansijsko okvir za reorganizaciju. Novi rok: IV kvartal 2023.	Usvojen Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama kojim će se prepoznati nadležni organi u reorganizovanom sektoru šumarstva	Državni budžet
	Usvojiti Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama		NEREALIZOVANO				
II) Pregovaračka pozicija Crne Gore i NEAS	Regulativa (EU) Br. 995/2010, Regulativa (EU) Br. 363/2012 i Regulativa (EU) Br. 607/2012 («Drvo»)						

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
5.3 Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	Povećan broj kontrola na graničnim prelazima	UC UIP UŠ	REALIZOVANO	Kontinuirano	Carinski organ vrši kontinuiranu i pojačanu kontrolu izvoza drvnih sortimenata na osnovu dozvole Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa nadležnim Ministarstvom i Upravom za šumea u skladu sa Odlukom o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata i Odlukom o kontrolnoj listi za izvoz i uvoz robe. U izvještajnom operiodu nije bilo otkrivenih nelegalnih prekograničnih aktivnosti.	Broj kontrola na graničnim prelazima Broj kontrola kojima su spriječene nelegalne prekogranične aktivnosti	Državni budžet
5.4 Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti	Izraditi Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu	MPŠV - Međuresorska radna grupa	NEREALIZOVANO	2021.	Akcionni planje izrađen. Predviđeno je da isti bude sastavni dio nove Strategije razvoja šumarstva za naredni petododišnji period	Usvojen Akcioni plan za spriječavanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu u	Iznos i izvori sredstava biće definisani Akcionim planom

					(u toku je aktivnost oko angažovanja konsultanta za izradu Strategije). Novi rok: 2023.	okviru kojeg će se definisati zone koje su naročito osjetljive na nelegalne aktivnosti	
5.5 Uspostaviti informacioni sistem o šumama i sistem monitoringa sa logovanjem (bar kodovi)	Izrada softverskog rješenja	MPŠV	NEREALIZOVANO	2021.	Aktivnost je trebala da počne sa realizacijom krajem 2019. godine, kroz IPA projekat „Uspostavljanje šumskog informativnog sistema u Crnoj Gori“. Međutim zbog pandemije Covid19, je odložen. Projekat zvanični počinje sa realizacijom krajem 2022. godine. Očekivani rok za realizaciju ove obaveze je 2024.	Operativna baza podataka sa svim potrebnim podacima o šumama, koja će omogućiti sprovođenje monitoringa	Finansijska sredstva biće obezbijedena iz Projekta IPA 2018 „Uspostavljanje šumskog informacionog sistema u Crnoj Gori“ u iznosu od €400.000
	Uspostavljanje sistema monitoringa		NEREALIZOVANO				

2.6 INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Industrijsko zagađenje u izvještajnom periodu planirana je realizacija **2 aktivnosti**, koje obuhvataju realizaciju **3 mjere**, od kojih su realizovane **2**, što čini stepen realizacije **66,6%**.

6. INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	Kada je riječ o novim postrojenjima, EU poziva Crnu Goru da osigura usklađenost sa svim poglavljima Direktive o industrijskim emisijama i preduzme neophodne korake za pripremu blagovremenog sprovođenja iste						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
6.7. Revizija integrisanih dozvola operatera u skladu sa Zakonom o industrijskim emisijama	AZPŽS vrši obavještanje zainteresovanih organa, organizacija i javnosti	Operateri AZPŽS	REALIZOVANO	Kontinuirano	Shodno Zakonu o industrijskim emisijama („Sl.list CG“, broj 17/19), na osnovu člana 26, AZPŽS je po službenoj dužnosti pokrenula postupak revizije integrisanih dozvola čime je obavijestila sva 4 operatera o razlozima za pokretanje iste.	Broj podnesenih zahtjeva	Nijesu potrebna finansijska sredstva iz državnog budžeta
	AZŠŽS izrađuje Nacrt dozvole		REALIZOVANO		Agenciji je blagovremeno tražena dokumentacija dostavljena od 4 operatera, i to: „Možura“doo Bar; „Deponija Livade“doo	Broj revidovanih dozvola	U cilju investiranja u tehnološke procese i njihovo usklađivanje sa BAT-ovima, operateri postrojenja koja podliježu obavezi posjedovanja integrisane dozvole, obavezni su da ulože značajna finansijska sredstva koja u cjelosti padaju na njihov teret

					Podgorica; Elektroprivrede CG za postrojenje „Termoelektrana Pljevlja“ i „TOSCELIK Alloyed Engineering Steel d.o.o.“ Nikšić. Procedure u vezi sa revizijom integrisanih dozvola su u toku. Na ovaj način sva postrojenja će uskladiti svoje poslovanje, posebno u dijelu koji se odnosi na mogućnost sprovođenja koordinisanih inspekcijskih nadzora.		
IV) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU prima k znanju zahtjev Crne Gore za prelaznim periodom do 1. januara 2030. za potpuno sprovođenje Poglavlja II (integrisano spriječavanje i kontrola zagađivanja životne sredine) i Poglavlja V (isparljiva organska jedinjenja) Direktive 2010/75/EU. U tom pogledu, EU konstatuje namjeru Crne Gore da usvoji Specifičan plan implementacije Direktive o industrijskim emisijama. EU poziva Crnu Goru da obezbijedi takav plan i da uključi informacije o vremenskom rasporedu za izdavanje dozvola za instalacije, kao i planove za njihovo usklađivanje, uključujući procjenu troškova, podatke o izvorima finansiranja i vremenski raspored s ključnim etapama.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/ preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
6.12 Uspostavljanje Registra postrojenja koja koriste organske rastvarače ili proizvode koji	Povezivanje podataka sa PRTR	AZPŽS MEPPU	NEREALIZOVANO	2021.	Kako Registar VOC postrojenja treba da bude sastavni dio baze podataka o emisijama zagađivača odnosno PRTR Registra, sa ciljem da se na efikasan način	Uspostavljen registar VOC postrojenja	IPA III-Predložen je projekat Tehničke podrške koji, između ostalog, podrazumijeva i aktivnosti na uspustavljanju

sadrže isparljiva organska jedinjenja (VOC postorjenja)					<p>obezbjedi pristup javnosti informacijama o životnoj sredini. U tom smislu MEPPU u saradnji sa AZPŽS realizuje regionalni projekat „Unapređenje registara ispuštanja i prenosa zagađujućih materija u zemljama Zapadnog Balkana i Republici Moldaviji“, kroz koji je u decembru 2021. urađena Nacionalna procjena pravnih, institucionalnih i tehničkih potreba, kao i potreba izgradnje kapaciteta, u cilju uspostavljanja registra zagađivača. Novi rok: 2023.</p>		<p>Registra zagađivača (PRTR) u iznosu od €234.500 U slučaju potrebe za obezbjeđivanjem dodatnih sredstava, izvor finansiranja biće blagovremeno identifikovan</p>
---	--	--	--	--	--	--	--

2.7 HEMIKALIJE

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Hemikalije u izvještajnom periodu planirana je realizacija **5 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **7 mjera**, od kojih su **4 realizovane**, što čini stepen realizacije **57,14%**.

	7. HEMIKALIJE
Završno mjerilo	Crna Gora nastavlja usklađivanje sa <i>acquis</i> -jem u sektorima hemikalija, buke i civilne zaštite, i pokazuje da će u potpunosti biti spremna da osigura sprovođenje i primjenu zahtjeva EU na dan pristupanja.

I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.4 Ispunjavanje preduslova za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja u skladu sa čl. 45 CLP	Eksperti SZO će pripremiti Izvještaj o procjeni nacionalnih kapaciteta i potreba	MZ	NEREALIZOVANO	III kvartal 2021.	Uz pomoć SZO Institut za javno zdravlje trenutno radi na procjeni nacionalnih kapaciteta i potreba. Novi rok: 2023.	Centar za kontrolu trovanja uspostavljen i operativan, kao zasebna cjelina u sklopu KCCG (angažovano specijalizovano osoblje, uspostavljena baza podataka, nabavljena potrebna sredstva i adekvatne komunikacione veze sa ostalim zdravstvenim ustanovama)	Sredstva za evaluaciju obezbijeđena u saradnji sa SZO
	Izrada Predloga projekta u cilju uspostavljanja Centra za kontrolu trovanja, u skladu sa Uputstvom za kontrolu trovanja koje je u okviru Internacionalnog programa za hemijsku bezbjednost izradila SZO	MZ	NEREALIZOVANO	IV kvartal 2021.		Pomoć obezbijeđena od strane SZO	
II) Zahtjevi iz Zajedničke	EU poziva Crnu Goru da nastavi rad na usklađivanju zakonodavstva i pripremama za blagovremeno sprovođenje pravne tekovine, uključujući Direktivu 2010/63/EU o zaštiti životinja koje se koriste u naučne svrhe.						

pozicije EU za PP 27							
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
7.2 Izdavanje odobrenja za izvođenje eksperimenta nad životinjama u naučne svrhe	Postupanje po podnesenom zahtjevu Priprema stručnog mišljenja od strane Savjeta za zaštitu životinja o etičkoj i naučnoj opravdanosti obavljanja eksperimenta Odlučivanje po podnesenom zahtjevu	UBHVF	REALIZOVANO	Kontinuirano u slučaju eventualnih zahtjeva	U 2021. godini podnjet je jedan zahtjev na koji je dato pozitivno mišljenje.	Broj podnijetih zahtjeva Broj izdatih odobrenja	Sredstva će biti obezbijeđena kroz budžet UBHVF u slučaju eventualnih zahtjeva
III) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU poziva Crnu Goru da nastavi sa pripremanama za blagovremeno sprovođenje Stokholmske konvencije						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<p>7.14. Realizacija aktivnosti planiranih projektom „Održivo ekološko upravljanje PCB-ijem u Crnoj Gori“</p>	<p>Trajno zbrinjavanje određenih količina PCB otpada i opreme kontaminirane PCB-ijem</p> <p>Uklanjanje određenih količina kontaminiranog zemljišta</p> <p>Uspostavljanje online baza opreme koja je testirana na PCB</p>	<p>MEPPU</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>IV kvartal 2021.</p>	<p>U ovom periodu je uklonjeno i zapakovano 1,050 t PCB kontaminiranog zemljišta sa lokacije oko skladišta PCB-a u Kombinat u aluminijuma. Do kraja 2022. godine kontaminirano zemljište će biti izvezeno i trajno zbrinuto u postrojenju Are Deutzen u Njemačkoj. Do kraja 2022. godine baza podataka sa PCB-om će biti data na korišćenje Agenciji za zaštitu životne sredine.</p>	<p>Trajno zbrinuta određena količina PCB otpada i opreme kontaminirane PCB-ijem (u kg/tonama)</p> <p>Uklonjena određena količina kontaminiranog zemljišta (u kg/tonama)</p> <p>Uspostavljena online baza opreme koja je testirana na PCB, i koja se kontinuirano dopunjava</p>	<p>Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ koji se finansira sredstvima GEF-a u iznosu od 3,5 mil. USD za period do 2021.</p> <p>Za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbijediti iz donacija, međunarodnih finansijskih organizacija</p>
	<p>Izrada Predloga Nacionalnog plana upravljanja PCB-ijem</p>		<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>U toku je izrada Predloga Nacionalnog plana upravljanja PCB-ijem. Novi rok: 2023.</p>	<p>Izrađen Predloga Nacionalnog plana upravljanja PCB-ijem</p>		

<p>7.15. Uklanjanje preostalih količina PCB</p>	<p>Identifikovanje izvora finansiranja za trajno zbrinjavanje preostalih količina PCB</p>	<p>Operateri/vlasnici PCB otpada AZPŽS</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano od 2021.</p>	<p>U okviru GEF MED programa, regionalnog projektnog portfolija koji sprovodi Sekretarijat Barselonske konvencije, predviđen je i projekat koji podržava smanjenje zagađenja Mediterana odnosno remedijaciju „crnih tačaka“ – hotspotova u zemljama korisnicama GEF-a. Lokalitet KAP – preostala količina PCB-ja nakon projekta UNDP. Odlaganje bi se realizovalo 2023/2024.</p>	<p>Ukupna količina identifikovanog PCB otpada u kg/tonama)</p>	<p>Za preostale količine PCB otpada, sredstva će se obezbijediti iz donacija, međunarodnih finansijskih organizacija.</p>
<p>7.17 Unaprijeđenje monitoringa emisija POPs u vazduh i zemljište</p>	<p>Kontinuirano povećanje broja parametara POPs supstanci koji se prate kroz Program monitoringa zemljišta</p> <p>Uspostavljanje inventara</p>	<p>AZPŽS</p>	<p>REALIZOVANO</p>	<p>Kontinuirano</p>	<p>Program monitoringa životne sredine usvojen je početkom godine, obuhvatio je POPs supstance.</p>	<p>Povećan broj POPs supstanci u Programu monitoringa zemljišta</p> <p>(Programom monitoringa zemljišta za 2020. uključen je monitoring</p>	<p>Procjena sredstava za Program monitoringa POPs-ova u zemljištu za 2019. iznosi €13.450</p> <p>AZPŽS obezbjeđuje sredstva na</p>

	emisija POPs-ova u vazduh obuhvaćeno je kroz podoblast <i>Kvalitet vazduha</i>					polifluorooktan sulfonske kiseline (PFOS) i polibromovanih difeniletara (PBDE))	godišnjem nivou za realizaciju Programa monitoringa zemljišta Sredstva za Inventar emisija POPs-ova u vazduh prikazana su u okviru podoblasti <i>Kvalitet vazduha</i>
--	--	--	--	--	--	---	---

2.8 BUKA

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na podoblast Buka u izvještajnom periodu planirana je realizacija **2 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **2 mjera**, od kojih je **1 realizovana**, što čini stepen realizacije **50%**.

8. BUKA							
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU prima k znanju nivo usklađenosti Crne Gore u oblasti buke i planove za dalje mjere sprovođenja: izrada karata buke i akcionih planova za upravljanje bukom za aglomeraciju i pokretanje kampanja za <u>podizanje nivoa javne svijesti</u> i dalje korišćenje centralizovanog informacionog sistema u okviru Agencije za zaštitu prirode i životne sredine. EU poziva Crnu Goru da osigura da se zainteresovana javnost konsultuje prilikom izrade Akcionih planova za upravljanje bukom.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>

<i>da bi se realizovala obaveza</i>					<i>preporuka</i>		
8.1. Podizanje nivoa javne svijesti o zaštiti od buke u životnoj sredini	Organizovanje kampanje u cilju podizanja javne svijesti za sprovođenje mjera i aktivnosti iz Strateške karte buke za teritoriju Glavnog grada Podgorica i opština u okviru Glavnog grada ⁴ i Akcionog plana zaštite od buke u životnoj sredini za Glavni grad Podgorica do 2024.	Glavni grad	REALIZOVANO	Kontinuirano	Glavni grad je, u skladu sa smjernicama relevantnih strateških dokumenata iz oblasti zaštita od buke u životnoj sredini, 2020. godine započeo implementaciju programa monitoringa buke na 11 rezidentnih lokacija. Nakon realizovanog drugog uzastopnog programa monitoringa buke, odnosno dobijanja konkretnije slike o izvorima/uzrocima i trendu eventualnog povećanja ili smanjenja nivoa buke, definisati smjernice za ublažavanje prepoznatih prekoračenja i organizovati kampanju u cilju povećanja javne svijesti po datom pitanju.	Broj organizovanih kampanja/okruglih stolova Broj objavljenih informacija	Budžet Glavnog grada Podgorica, uz podršku MEPPU kroz IPA III projekat Tehničke podrške oblasti životne sredine koji obuhvata i oblast buke

⁴ Strateške karte buke preispituju se i, ukoliko je potrebno, reviduju se svakih 5 godina.

II) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	EU konstatuje namjeru Crne Gore da obezbjedi obuku osoblja Agencije za zaštitu prirode i životne sredine za izradu karata buke i Akcionih planova, kao i da zaposli još jednog inspektora u Upravi za inspeksijske poslove.						
Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza	Način realizacije	Nadležna institucija	Status	Rok	Novi rok i obrazloženje/preporuka	Indikator	Finansije i izvori finansiranja
8.2. Jačanje administrativnih kapaciteta	<p>Priprema aplikacija za potrebe dobijanja obuka na temu:</p> <p>a) izrade strateških karata buke i izračunavanja nivoa buke;</p> <p>b) pripreme Akcionih planova;</p> <p>c) načina upotrebe softvera i ažuriranja aplikacije.</p> <p>Organizovanje gore navedenih obuka.</p>	AZPŽS	NEREALIZOVANO	<p>III kvartal 2021.</p> <p>III kvartal 2021.</p> <p>III kvartal 2022.</p>	<p>Obuka je planirana kroz UNOPS regionalni projekat.</p> <p>Novi rok: 2023.</p>	<p>Broj učesnika ≥15 – broj održanih obuka</p>	<p>TAIEX</p> <p>IPA III</p> <p>UNDP projekat „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pristupanja EU II“</p>

2.9 CIVILNA ZAŠTITA

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na **Civilnu zaštitu** u izvještajnom periodu planirana je realizacija **2 aktivnosti** koje obuhvataju realizaciju **2 mjere**, od kojih su obje realizovane, što čini **stepen realizacije 100%**.

9. CIVILNA ZAŠTITA							
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za PP 27	EU podsjeća na potrebu da Crna Gora nastavi rad na transpoziciji zahtjeva koji proizlaze iz potpisanog Sporazuma o učešću Crne Gore u Mehanizmu unije za civilnu zaštitu, kao i za povezivanje sa Zajedničkim komunikacijskim i informacijskim sistemom za hitne slučajeve (CECIS). EU podsjeća da Crna Gora treba da uspostavi Sigurni trans-evropski servis za telematiku između administracija (sTESTA) između svog ministarstva, koje bi bilo odgovorno za komunikaciju, i Komisije, kao i sTESTA liniju s Ministarstvom unutrašnjih poslova. Ovo je preduslov za pristup CECIS-u.						
<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
9.2. Imenovati kontaktnu tačku u MUP-u (Direktoratu za vanredne situacije) za pristup i korišćenje CECIS-a	Imenovanje kontakt osobe i dostavljanje imenovanja EK	MUP- Direktorat za vanredne situacije	REALIZOVANO	II kvartal 2022.	Imenovane su kontakt tačke za pristup i korišćenje CECIS-a. Operativno komunikacioni centar 112	Imenovana kontaktna tačka za pristup i korišćenje CECIS-a	Finansijska sredstva nisu potrebna

9.3. Organizovati obuku za korišćenje CECIS-a	Organizovanje obuke za korišćenje CECIS-a za predstavnika MUP-a	MUP- Direktorat za vanredne situacije	REALIZOVANO	II kvartal 2022.	Obuka sprovedena 29. juna 2022.godine	Organizovana obuka za korišćenje CECIS-a Broj polaznika/ca obuke	Budžet MJUDDM, MUP i/ili TAIEX (procjena potrebnih sredstava biće moguća nakon uspostavljanja CECIS-a)
--	---	--	-------------	------------------	---------------------------------------	---	--

2.10 KLIMATSKE PROMJENE

U okviru završnog mjerila koje se odnosi na Klimatske promjene u izvještajnom periodu planirana je realizacija **1 aktivnosti** koja obuhvata realizaciju **1 mjere**, i koja nije realizovana, što čini stepen realizacije **0%**

10. KLIMATSKE PROMJENE	
Završno mjerilo 7	Crna Gora nastavlja svoje usklađivanje s pravnom tekovinom EU, posebno usvajanjem zakona o funkcionisanju <u>Evropskog sistema trgovanja emisijama (EU ETS)</u> , u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EZ i njenim uzastopnim amandmanima. Crna Gora se dalje usklađuje sa <u>relevantnim podzakonskim aktima o monitoringu i izvještavanju, akreditaciji i verifikaciji, registru Unije, besplatnoj dodjeli i aukciji</u> . Crna Gora <u>osigurava da postoji odgovarajući okvir za implementaciju EU ETS-a u cijelosti u pogledu praćenja, izvještavanja i provjere emisija gasova staklene bašte</u>
I) Zahtjevi iz Zajedničke pozicije EU za P27	<p>EU prima k znanju trenutni ograničeni nivo usklađenosti zakonodavstva i poziva Crnu Goru da pojača svoj rad u tom pogledu, posebno kad je riječ o <u>Direktivi 2003/87/EZ o uspostavljanju šeme za trgovanje emisijskim kvotama gasova staklene bašte (EU ETS)</u>, Odluke o dijeljenju napora (ciljevi za sektore koji nisu obuhvaćeni ETS-om) i <u>propisa o praćenju, izvještavanju i verifikaciji emisija gasova staklene bašte (MRV)</u>.</p> <p>EU konstatuje rad Crne Gore na transponovanju Regulative 443/2009/EC i Regulative 510/2011/EU o standardnim emisijama CO₂ iz putničkih automobila i lakih teretnih vozila i podsjeća na obavezu da se <u>uspostavi sistem praćenja i izvještavanja za novo registrovana vozila</u>.</p> <p>EU podsjeća na obavezu da uspostavi odgovarajući okvir za ispunjavanje obaveza prema Regulativi o mehanizmu za praćenje klime (regulative (EU) br. 525/2013) i s tim povezane delegirane i sprovedbene akte.</p> <p>EU prima na znanje rad Crne Gore na usklađivanju s regulativom 1005/2009/EZ o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i Regulativom 517/2014/EU o fluorisanim gasovima staklene bašte i podsjeća na obavezu da se u potpunosti usklade s gore navedenim, kao i s povezanim delegiranim i sprovedbenim aktima.</p> <p>EU konstatuje da Crna Gora ima svoju Strategiju za klimatske promjene, ali da mora osigurati usklađenost s klimatskim i energetske okvirom do 2030. godine (npr. EU ETS direktiva, Odluka o podjeli napora, korišćenje zemljišta, Regulativa o promjeni korišćenja</p>

<i>Aktivnosti koje je potrebno preduzeti da bi se realizovala obaveza</i>	<i>Način realizacije</i>	<i>Nadležna institucija</i>	<i>Status</i>	<i>Rok</i>	<i>Novi rok i obrazloženje/preporuka</i>	<i>Indikator</i>	<i>Finansije i izvori finansiranja</i>
<p>10.7. Uspostavljanje klimatsko-energetskog okvira do 2030. i njegova integracija u sve relevantne sektorske politike i strategije</p>	<p>Izrada Plana energetika-klima Javna rasprava</p>	<p>ME, MEPPU u saradnji sa ostalim nadležnim organima</p>	<p>NEREALIZOVANO</p>	<p>2021.</p>	<p>MKI je u aprilu 2021. godine dostavilo Sekretarijatu Energetske zajednice nacrt prva tri poglavlja NECP-a. Nakon dobijanja komentara od Energetske zajednice, prva tri poglavlja NECP-a su shodno njima izmijenjena. Nacrt NECP-a se sastoji od pet poglavlja, i u aprilu 2022. godine je upućen Sekretarijatu Energetske zajednice još jednom na komentar. Novi rok: 2024.</p>	<p>Izrađen Predlog Plana energetika-klima do 2030</p>	<p>Sredstva za izradu Plana su obezbijedena kroz GIZ projekat „Razvoj kapaciteta za klimatsku politiku u zemljama jugoistočne i istočne Evrope, južnog Kavkaza i centralne Azije-faza III“</p>

1. Sumarni pregled

Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene u izvještajnom periodu predviđena je realizacija 57 mjera, od čega je realizovano 14. **Ukupan stepen realizacije mjera iz Akcionog plana za navedeni period je 26.78%.**

U nastavku je dat tabelarni prikaz broja obaveza po podoblastima, predviđenih Akcionim planom za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 – Životna sredina, za izvještajni period mart – avgust 2022. godine:

	Podoblast	Ukupno	Realizovane mjere	Nerealizovane mjere	Stepen realizacije mjera
1.	Horizontalno zakonodavstvo	8	/	8	0%
2	Kvalitet vazduha	3	1	2	33,33%
3.	Upravljanje otpadom	7	1	6	14,28%
4.	Kvalitet voda	3	/	3	0%
5.	Zaštita prirode	21	3	18	14,28%
6.	Industrijsko zagađenje	3	2	1	66,66%
7.	Hemikalije	7	4	3	57,14%
8.	Buka	2	1	1	50%
9.	Civilna zaštita	2	2	/	100%
10.	Klimatske promjene	1	/	1	0%
11.	Ukupno	57	14	43	24,56%

Shodno tabeli, stepen realizacije obaveza iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27, za izvještajni period mart – avgust 2022. godine, iznosi **24,56%**, odnosno od planiranih 57 realizovano je 14 obaveza.

U tabeli u nastavku dat je prikaz broja mjera iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 po podoblastima, od početka implementacije (februar 2021- avgust 2022. godine):

	Podoblast	Ukupno	Realizovane mjere	Nerealizovane mjere	Stepen realizacije mjera
1.	Horizontalno zakonodavstvo	24	7	17	29,16%
2	Kvalitet vazduha	19	13	6	68,42%
3.	Upravljanje otpadom	23	9	14	39,13%
4.	Kvalitet voda	39	33	6	84,61%
5.	Zaštita prirode	75	33	42	44%
6.	Industrijsko zagađenje	22	14	8	63,63%
7.	Hemikalije	35	27	8	77,14%
8.	Buka	10	7	3	70%
9.	Civilna zaštita	14	14	/	100%
10.	Klimatske promjene	29	26	3	89,65%
11.	Ukupno	290	183	107	63,1%

Shodno tabeli, stepen realizacije obaveza iz Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila u Poglavlju 27 od početka implementacije (februar 2021 - avgust 2022. godine) iznosi **63,1%**, odnosno od planiranih 290 mjere realizovano 183.

4. Preporuke za unapređenje sprovođenja Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila

Ukupan stepen realizacije obaveza od 24,56%, nije na zadovoljavajućem nivou. Analizirajući postignuti rezultat neophodno je uzeti u obzir činjenicu da je realizacija većine preostalih nerealizovanih obaveza u finalnoj fazi, te da će biti ispunjene u najkraćem roku.

U narednom periodu neophodno je:

- Intenzivirati aktivnosti u svakoj instituciji nadležnoj za obaveze iz završnih mjerila po pitanju njihove realizacije;
- Osigurati odgovoran i posvećen pristup daljoj realizaciji obaveza iz Poglavlja 27 od strane svih prepoznatih nadležnih organa na državnom i lokalnom nivou;
- Unaprijediti koordinaciju i komunikaciju između relevantnih institucija kada su u pitanju obaveze za čiju realizaciju je nadležno više od jedne institucije, te osnažiti međuinstitucionalnu saradnju na svim nivoima;
- U većoj mjeri koristiti raspoložive finansijske mehanizme;
- U većoj mjeri koristiti mogućnost pružanja ekspertske pomoći kroz TAIEX i slične instrumente EU.

Takođe, kako bi se obezbijedilo dalje unapređenje procesa pregovora, preporučuje se Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da intezivira aktivnosti na izradi Predloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti prirode, Zakona o upravljanju otpadom, kao i na uspostavljanju infrastrukture prostornih podataka. Značajni napori su potrebni u oblasti horizontalnog zakonodavstva, vezano za INSPIRE Direktivu.

Preporučuje se Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da intezivira rad na izradi Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama.